

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. Marek Nespala
advokát
IČO 662 40 590
Vyšehradská 421/21
128 00 Praha 2

Instituce

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna
Insurance Group
IČO 471 16 617
Pobřežní 665/21
186 00 Praha 8

Č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 27

Praha 28. 3. 2019

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 19. 2. 2018 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci o zaplacení částky ve výši 113.500 Kč s příslušenstvím, o námitkách Navrhovatele ze dne 26. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 24, proti nálezů finančního arbitra ze dne 8. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 23, takto:

Námitky navrhovatele, [redacted], doručené finančnímu arbitrovi dne 26. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 24, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 8. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 23, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému a zákonného úroku z prodlení, protože pojistitel nepřebíral v žádném okamžiku trvání pojistné smlouvy pojistné riziko.

Finanční arbitr při rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 8. 2. 2019, č. j. FA/SR/ZP/499/2018 - 23 (dále jen „Nález“), vyšel ze shromážděných podkladů, především z toho, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 5. 2. 2013 pojistnou smlouvu investičního životního pojištění PERSPEKTIVA 7BN č. [redacted] s počátkem pojištění dne 1. 3. 2013 a pojistnou dobou 30 let (dále jen „Pojistná smlouva“).

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce si v Pojistné smlouvě sjednali běžné měsíční pojistné ve výši 5.000 Kč, které Instituce na žádost Navrhovatele snížila na 500 Kč a pojistnou částku 10.000 Kč pro případ smrti, resp. že se Instituce v Pojistné smlouvě zavázala v případě smrti Navrhovatele vyplatit obmyšlené osobě pojistné plnění ve výši pojistné částky nebo hodnoty účtu, bude-li tato hodnota vyšší než 10.000 Kč, a v případě jeho dožití vyplatit Navrhovateli pojistné plnění ve výši hodnoty účtu.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nedovodil neplatnost Pojistné smlouvy, neboť nezjistil, že by Instituce na základě Pojistné

smlouvy nepřevzala pojistné riziko, ani že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

S ohledem na tyto skutečnosti finanční arbitr návrh Navrhovatele podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěry finančního arbitra v Nálezu a nadále trvá na tom, že Pojistná smlouva je neplatná, neboť nesjednává pojištění.

Navrhovatel se ztotožňuje se závěrem finančního arbitra, že nezbytnou součástí pojištění je naplnění pojistného zájmu pojistníka a poskytnutí pojistné ochrany pojistitelem prostřednictvím převzetí pojistného rizika.

Navrhovatel opakuje, že vzhledem k poměru pojistné částky a měsíčního pojistného a délce trvání produktu nejsou naplněny základní náležitosti pojistné smlouvy jako smluvního typu a pojistná smlouva představuje pojistný produkt pouze formálně, neboť Instituce přebírá pojistné riziko v zanedbatelné částce, a tudíž na základě Pojistné smlouvy neposkytuje Navrhovateli pojistnou ochranu.

Navrhovatel dále argumentuje, že pojistník při sjednávání investičního životního pojištění je v postavení obdobném investorovi, kdy výnosy jsou generovány v podobě zvyšování podílového účtu, který je tvořen z pojistného hrazeného pojistníkem. V tomto smyslu je investiční životní pojištění materiálně shodné s investiční službou. Navrhovatel podotýká, že Instituce nedisponuje oprávněním k poskytování investičních služeb, které jsou formálně poskytovány prostřednictvím smluv o investičním životním pojištění.

Navrhovatel argumentuje, že jeho skutečnou vůlí bylo zhodnotit volné finanční prostředky. Navrhovatel tak neprojevil pojistný zájem, který je imanentní součástí institutu pojištění. Pojistná smlouva je tak podle Navrhovatele svou materiální povahou produkt investiční, nikoli pojistný.

Pojistná smlouva tak podle Navrhovatele odporuje smyslu a účelu regulace činností účastníků kapitálového a pojistného trhu upravené v zákoně č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o podnikání na kapitálovém trhu) a v rozporu se zákonem č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojišťovnictví“).

4. Vyjádření Instituce k námítkám Navrhovatele

Instituce považuje námítky Navrhovatele za nedůvodné. Instituce považuje Nález finančního arbitra za věcně správný. Instituce poukazuje na skutečnost, že se všemi polemikami, které jsou obsahem námítek Navrhovatele, se Nález finančního arbitra řádně vypořádal. Nadto Nález odpovídá konstantní rozhodovací praxi finančního arbitra, na kterou Instituce odkazuje s tím, že rozhodnutí finančního arbitra v obdobných věcech se opakovaně předmětnými otázkami zabývala a tyto důkladně a náležitě zodpověděla. S ohledem na výše uvedená Instituce navrhuje, aby finanční arbitr Nález potvrdil.

5. Řízení o námítkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo

podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, § 82 a § 83 správního řádu.

Finanční arbitr nepovažuje za nutné opakovaně definovat a vykládat veškerá ujednání Pojistné smlouvy tak, jak učinil v Nálezu, ani vyjadřovat se k těm námitkám Navrhovatele, které vznesl v řízení o Nálezu, resp. o námitkách, a nedoložil je jakoukoli novou argumentací nebo relevantními podklady (případně nevysvětlil, jak konkrétně měly ovlivnit správnost a zákonnost napadeného Nálezu). Smyslem vypořádání tvrzení účastníků řízení a hodnocení podkladů v řízení před finančním arbitrem není podrobné vyvracení každého tvrzení účastníků a provádění každého předloženého či označeného podkladu. V tomto smyslu se vyjádřil též Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, kde judikoval, že *„[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“*.

5.1 K pojistnému zájmu a převzetí pojistného rizika

Co do námitky neplatnosti Pojistné smlouvy pro absenci pojistného zájmu Navrhovatele na jejím uzavření a nepřevzetí pojistného rizika ze strany Instituce Navrhovatel pouze zopakoval svá tvrzení, resp. odkázal na svá tvrzení uvedená v Nálezu. Finanční arbitr nepovažuje za účelné, přepisovat do rozhodnutí o námitkách znovu veškerou argumentaci Navrhovatele, když s těmito námitkami Navrhovatele se dostatečným a uceleným způsobem vypořádal v části 5.4 Nálezu.

Finanční arbitr pouze podotýká, že nepovažuje za prokázané tvrzení Navrhovatele, že měl zájem o výhodný produkt na zhodnocení volných finančních prostředků, nikoli pojistný, když tuto skutečnost nedokládají kromě tvrzení Navrhovatele podklady shromážděné v posuzovaném sporu. Naopak ze znění Pojistné smlouvy shodně jako z jednání Navrhovatele po dobu 2 let trvání smlouvy vyplývá, že Navrhovatel měl zájem o produkt investičního životního pojištění. Plnění ze smlouvy je navázáno na vznik pojistné události, jako události nahodilé, u které není jisté, zda a popřípadě kdy nastane. Navrhovatel současně projevil zájem na zajištění pro případ smrti v částce 10.000 Kč. Navrhovatel se v průběhu trvání Pojistné smlouvy o svůj závazek zajímal, když aktivně měnil výši „pojistného“, nikoli investice.

Finanční arbitr opakuje, že žádný právní předpis nestanoví kvalitativní požadavky na výši pojistné částky a výše pojistné částky je tak otázkou autonomie smluvní vůle, a Navrhovatel ani před vydáním Nálezu nebo rozhodnutí o námitkách nedoložil, že je tomu jinak.

Finanční arbitr odkazuje, že již v Nálezu vysvětlil, že pojištění slouží k *„uspokojení potřeby pojistníka zajistit se před očekávanými nepříznivými dopady předem nejisté události“* a že pojistnou událostí, pro kterou Instituce převzala pojistné riziko, byla smrt Navrhovatele, v případě kdyby hodnota účtu byla nižší než pojistná částka 10.000 Kč a za této situace se Instituce zavázala vyplatit oprávněné osobě pojistné plnění ve výši sjednané pojistné částky,

tj. Navrhovatel měl při uzavírání Pojistné smlouvy zájem, aby sjednaná pojistná částky ve výši 10.000 Kč představovala garantované plnění bez ohledu na vývoj investiční složky sjednané v rámci Pojistné smlouvy.

Přenesení pojistného rizika na pojistitele proto odpovídá pojistnému zájmu pojistníka (potřebě zmírnění, případně eliminace následků pojistné události), jinými slovy, pojistný zájem je realizován přenesením pojistného rizika. Pojistným zájmem se podle § 3 písm. n) zákona o pojistné smlouvě rozumí „*oprávněná potřeba ochrany před následky nahodilé skutečnosti vyvolané pojistným nebezpečím*“. Oprávněnou potřebu ochrany má pojištěný jako osoba, „*na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje*“ [§ 3 písm. h) zákona o pojistné smlouvě].

Finanční arbitr tedy závěrem opakuje, že Pojistnou smlouvu s ohledem na sjednanou výši pojistné částky neposoudil jako odporující zákonu o pojistné smlouvě, a tedy absolutně neplatnou podle § 39 starého občanského zákoníku. Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nedovodil, že by Instituce na základě Pojistné smlouvy nepřebrala pojistné riziko nebo že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

Opakovaně finanční arbitr za nedůvodnou považuje námitku Navrhovatele, že by se na práva a povinnosti vyplývající z Pojistné smlouvy měl vztahovat zákon o podnikání na kapitálovém trhu, a odkazuje na podrobné odůvodnění části 5.4 Nálezu.

Zákon o pojistné smlouvě i zákon o pojišťovnictví upravují produkty, jejichž součástí je investiční složka, a upravují jak soukromá práva a povinnosti smluvních stran, tak i veřejnoprávní meze (povinnosti) Instituce při výkonu její činnosti. Finanční arbitr nezjistil, že by si Navrhovatel a Instituce v Pojistné smlouvě nesjednali vzájemná práva a povinnosti z ní vyplývající v rozporu s těmito právními předpisy.

Finanční arbitr znovu opakuje, že argumentace Navrhovatele, že Pojistná smlouva je v rozporu s právními předpisy stojí na předpokladu, že Pojistná smlouva nesjednává pojištění, což finanční arbitr nedovodil. Pokud tedy Pojistná smlouva sjednává pojištění a neodporuje zákonu o pojistné smlouvě a zákonu o pojišťovnictví, nedopadá na ni úprava zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

6. K výroku rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr v řízení o námitkách proti Nálezu nezjistil, že by ve věci vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému spolu se zákonným úrokem z prodlení z Navrhovatelem tvrzeného důvodu absolutní neplatnosti rozhodl věcně nesprávně, a to z důvodů namítnutých Navrhovatelem, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra).

Podle § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 4a6gsk4
Instituce – datová schránka n6tetn3

